

Udmøntning af puljen: Nationale kliniske retningslinjer 2017-2020

De faglige selskaber og miljøer inviteres hermed til at indsende ansøgninger om midler til at udarbejde nationale kliniske retningslinjer (NKR).

Ansøgninger skal være Sundhedsstyrelsen i hænde senest **1. maj 2017**.

Udmøntningen sker som følge af aftalen om Finanslov for 2017, hvor der afsættes 38 mio. kr. til udvikling og opdatering af nationale kliniske retningslinjer i perioden 2017-2020.

Formålet med puljen

Formålet med puljen er at understøtte de faglige selskaber og miljøer med at udarbejde sundhedsfaglige anbefalinger målrettet specifikke kliniske situationer. De udarbejdede retningslinjer skal kunne bruges som beslutningsstøtte af sundhedspersoner som led i diagnosticering, behandling, rehabilitering mv. af specifikke patientgrupper. Med retningslinjerne bringes den nyeste forskning og viden på udvalgte områder ud til sundhedspersonalet for at understøtte en ensartet og evidensbaseret behandling af høj kvalitet til gavn for patienterne.

Baggrund

Sundhedsstyrelsen har primo 2017 udgivet de sidste af de aftalte NKR som følge af Finanslov 2012. I forlængelse heraf er der behov for at sikre en fortsat udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer, hvorfor der etableres en pulje i regi af Sundhedsstyrelsen på i alt 38 mio. kr. i perioden 2017-2020. En del af bevillingen anvendes af Sundhedsstyrelsen til vedligeholdelse og opdatering af anvendte metoder, undervisning i samme, samt styrelsens fortsatte udarbejdelse og opdatering af få, udvalgte nationale kliniske retningslinjer. Den øvrige del af bevillingen udmøntes i en pulje til de faglige selskaber, som opslås i alt fire gange for henholdsvis 2017, 2018, 2019 og 2020.

I 2017 vil der være 3.900.000 kr. til rådighed, som der kan søges på dette opslag. Der forventes at blive udvalgt ca. 8 ansøgere.

Opslag for puljen 2018 forventes opslået i august 2017.

Hvem kan søge

Puljen er målrettet de faglige selskaber og miljøer på sundhedsområdet, som vil kunne søge om midler til at udarbejde nationale kliniske retningslinjer baseret på GRADE-metoden. Flere aktører vil kunne gå sammen om at søge midler, og der vil også kunne indgås samarbejde med regioner, kommuner og øvrige aktører om udarbejdelse af retningslinjer. Ved flere samtidige ansøgere, skal der vælges en hovedansøger.

Puljens elementer

Nationale kliniske retningslinjer er systematisk udarbejdede udsagn, der kan bruges som beslutningsstøtte af fagpersoner, når de skal træffe beslutninger om passende og korrekt sundhedsfaglig ydelse i specifikke kliniske situationer, samt af patienter/borgere, som ønsker at få større indsigt i forløbet.

Der udarbejdes retningslinjer på områder, hvor der er en stor sygdomsbyrde, en udfordring ift. den tværfaglige og tværsektorielle indsats, samt hvor der i øvrigt er behov for at belyse evidensen for specifikke indsatsområder i patientforløbet. Det vil typisk være indsatsområder, hvor der er tvivl om evidensen bag indsatsen, hvor praksis varierer betydeligt i og mellem regioner og kommuner, hvor der er skred i indikationer, hvor der er nye teknologier eller hvor dansk praksis afviger fra international praksis.

Sundhedsstyrelsen er ansvarlig for udvælgelse af, hvilke ansøgninger fra de faglige selskaber, der skal støttes af puljemidler. De udvalgte puljeprojekter vil blive helt eller delvist finansieret af puljen, men vil blive udført uden for regi af Sundhedsstyrelsen.

Udarbejdelsen følger [GRADE-metoden](#) under anvendelse af to webbaserede værktøjer til styringen af GRADE processen med udvælgelse af litteratur (www.covidence.org) og sammenskrivningen af selve anbefalingen (www.magicapp.org). Disse stilles til rådighed af Sundhedsstyrelsen.

For hver af de udvalgte velafgrænsede kliniske problemstillinger opstilles der et 'fokuseret spørgsmål', som kan danne baggrund for en systematisk litteraturgennemgang og evidensvurdering. På baggrund af evidensvurderingerne udarbejdes anbefalinger for hver af de udvalgte kliniske problemstillinger. De fokuserede spørgsmål, evidensvurderinger samt anbefalinger samles herefter i en rapport (den nationale kliniske retningslinje) til udgivelse.

De fokuserede spørgsmål som bliver finansieret af puljemidler kan også indgå som del af en anden retningslinje efterfølgende. Hvis den samlede retningslinje ikke er finansieret af puljemidler, stilles der ikke krav om at GRADE-metoden er fulgt for den samlede retningslinje. Det skal dog fremgå tydeligt, hvilke dele af retningslinjen, der er finansieret af puljen og baseret på konceptet for NKR, og hvilke dele der er selvfinansierede.

De puljefinansierede nationale kliniske retningslinjer kvalitetssikres af Sundhedsstyrelsen ved, at der før endelig tildeling af puljemidler, skal udarbejdes en detaljeret protokol, der beskriver det planlagte arbejde og dermed bl.a. sikrer anvendelse af elementer som systematisk litteratursøgning og anvendelse af GRADE metoden i arbejdet. Både kvalitetsvurderingen af protokollen samt den afsluttende gennemgang af den kliniske retningslinje før publicering vil blive baseret på AGREEII instrumentet (Appraisal of Guidelines for Research and Evaluation).

Ansøger er ansvarlig for publicering. Udgivelse skal ske i Sundhedsstyrelsens skabelon, som vil blive stillet til rådighed for ansøger. Sundhedsstyrelsen præsenterer og linker til de puljefinansierede nationale kliniske retningslinjer på en underside på Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

For yderligere information om nationale kliniske retningslinjer se [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#).

For yderligere information om metode i forhold til udarbejdelse af puljefinansierede nationale kliniske retningslinjer se [Metodehåndbogen 2017](#).

Sundhedsstyrelsen bidrager med

Sundhedsstyrelsen etablerer et sekretariat til varetagelse af programledelse, rådgivning, pulje- og kursusadministration mv. Sundhedsstyrelsen nedsætter endvidere et rådgivende udvalg der rådgiver Sundhedsstyrelsen vedr. metodevalg, rammer for arbejdet, kriterier for tildeling af midler fra puljen,

prioritering af ansøgninger og øvrigt vedrørende udarbejdelse af nationale kliniske retningslinjer. De endelige retningslinjer forelægges det rådgivende udvalg.

Sundhedsstyrelsen tilbyder gratis kompetenceudvikling i forhold til anvendelse af GRADE-metoden samt gratis metodeworkshops til medlemmer af arbejdsgrupper, hvortil der er bevilliget puljefinansiering. Herudover tilbydes der ledige pladser møntet på fremtidige ansøgere til puljemidlerne. Deltagere kan indstilles af de faglige selskaber og miljøer, og skal være aktive i arbejdet med udvikling af evidensbaserede kliniske retningslinjer, ligesom at selskabet/organisationen skal kunne godtgøre, at de har planer om at ansøge om puljefinansiering til udvikling af en national klinisk retningslinje.

Der forventes afholdt en konference/et møde årligt for faglige selskaber/organisationer der udarbejder eller planlægger at udarbejde nationale kliniske retningslinjer.

Kriterier for udvælgelse

I vurderingen af ansøgninger vil der ud over ovenstående krav til udarbejdelse af retningslinjen blive lagt vægt på følgende ikke-prioriterede elementer:

- faglige kriterier for emnevalg og afgrænsning med udgangspunkt i den hidtil anvendte NKR model og kriterier i forhold til sygdomsbyrde, ressourceforbrug, sundhedspolitiske prioriteter, store variationer i praksis, ny risikobetonet teknologi eller mulige indikationsskred (overbehandling).
- projekter, hvor der er etableret tværfagligt og/eller tværsektorielt samarbejde med relevante samarbejdspartnere
- projekter, hvor der er sikret relevant brugerinddragelse
- projekter, hvor der er en beskrevet plan for implementering og monitorering af retningslinjen

Sundhedsstyrelsen vil vægte en vis faglig spredning i forhold til de ansøgere, der vil modtage puljemidler

Evaluering og afrapportering

Der tilknyttes en ekstern evaluator til puljen. Fokus for evalueringen vil være på at afdække gode metoder og erfaringer i forbindelse med udarbejdelsen af nationale kliniske retningslinjer i regi af de faglige selskaber, samt på initiativer, der vil kunne understøtte vidensdeling på området og styrke udbredelsen af evidensbaserede kliniske retningslinjer i Danmark. Projekterne er forpligtede til at bidrage til evalueringen

De enkelte projekter er forpligtede til at afrapportere om status for udarbejdelse af retningslinjen til Sundhedsstyrelsen ved følgende milepæle:

1. Indsendelse af protokol til Sundhedsstyrelsen
2. Indsendelse af færdigt udkast til retningslinje til Sundhedsstyrelsen
3. Endelig afrapportering ved udgivelse af retningslinjen

Anvendelse af midler fra puljen

Specifikt kan der søges om midler til:

- Honorering af relevante fagpersoner der bidrager til udarbejdelsen af den kliniske retningslinje, eksempelvis med litteratursøgning, skrive - og metodebistand

- Mødelokaler, forplejning mm. i forbindelse med mødeafholdelse
- Køb af litteratur

Der kan ikke ansøges om midler til følgende:

- Aktiviteter og lønmidler, der har karakter af almindelig drift, fx husleje og telefon
- Køb af it-udstyr og andet apparatur

Tidsplan

Ansøgningsfrist	1. maj 2017
Foreløbigt tilsagn	Medio maj
Indsendelse af protokol	Medio juni 2017
Endeligt tilsagn	Ultimo august 2017
Indsendelse af endelig NKR	August 2018

Der afholdes kick-off møde i København den 31. maj fra kl. 12-17. På mødet vil der være orientering om puljen og NKR metoden, samt fokus på, hvordan der arbejdes med tværfaglighed og brugerinddragelse i de nationale kliniske retningslinjer. Alle ansøgere opfordres til at deltage på dagen. Program og tilmelding på Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Metodekurser afholdes 6.juni, 7. juni, 13. juni, 22. august, 24. august, 5. september og 6. september. Formentlig vil der blive udbudt flere kurser senere på året. Deltagere indstilles af de faglige selskaber/organisationer og tilmelding sker til nkrsekretariat@sst.dk.

Herudover afholdes der workshops efteråret 2017. Datoer udmeldes senere.

Ansøgningsprocedure

Ansøgningsprocessen består af to faser. I første fase skal ansøgere indsende en ansøgning til puljen. Ansøgere, der inviteres til at indsende en protokol i anden fase vil få tilsendt ansøgningskriterier herfor. Alle ansøgere vil få en tilbagemelding pr. mail medio maj.

Indsendes ansøgninger, der har væsentligt sammenfald, fra forskellige ansøgere, kan ansøgerne blive opfordret til at indsende en fælles protokol i anden fase.

Ved ansøgning skal Sundhedsstyrelsens ansøgningsskema anvendes.

Ansøgninger skal være Sundhedsstyrelsen i hænde senest **1. maj 2017**.

Ansøgningen sendes til mailadressen: nkrsekretariat@sst.dk mærket ”Pulje: NKR 2017”.

Ansøgere har forinden ansøgningsfristen mulighed for at stille spørgsmål til puljeopslaget. Eventuelle spørgsmål kan rettes til Sundhedsstyrelsen på nkrsekretariat@sst.dk eller til Maria Herlev Ahrenfeldt på telefon 72 22 75 21.

Eventuelle økonomiske eller administrative spørgsmål kan rettes til Kasper Dahl på e-mail: kda@sum.dk eller på telefon 72 26 94 54.

Svar på centrale, principielle spørgsmål vedr. udmøntningen, der vedrører alle ansøgere, vil blive offentliggjort på

[Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#). Derfor er det vigtigt at holde sig orienteret på denne side, hvor vigtige informationer om puljen i relation til ansøgningsprocessen bliver givet. Det anbefales også at tilmelde sig Sundhedsstyrelsens nyhedsbreve om NKR.

Projekterne forventes at blive startet op medio 2017 og de puljefinansierede nationale kliniske retningslinjer forventes at kunne blive afsluttet og publiceret senest i august 2018